

1. Το κείμενο αυτό έχει εκδοθεί και στο ΕΚΣ, σσ. 415-416.
2. Βλ. σχετικά δεσπίσματα της περιόδου, ΕΚΣ, σσ.267-283 .

2

1681/ IV/26

χ. Ιωάννη Αδάμη

976/φ 158r

πρβλ. 14

Απόφαση με κανονιστικό περιεχόμενο. Αποβολή (σουργούνι) ενός μέλους της Κ. Αποτελέσματα.

//

Υπόμνημα γ' .¹

|| φύλλ. ||

²/Στηλίτευμα τιν(ός) Πέτρου Σιστωβλή.

³/Έν Έτει 1681. Απριλίου 26. Προεδρεύοντ(ος) του || II. || ⁴/ κύρ Θεοδωρή Παγούνη από Ραχωβίτζαν, Έκάμαμεν ⁵/ σουργούνι τόν Πέτρον τόν Σιστωβλήν καί Βενετζάνον, ⁶/ ώστε να μην ανακατώνηται κανένας από την Κομπά-⁷/νιάν μας με λόγουτου μήτε εις Κάστρον, μήτε εις χώ-⁸/ραν, μήτε εις την στραταν, μήτε εις άμάξι να μην ⁹/ φορτώνη με λόγουτου, μήτε Σάτραν να μην φτιάνη ά-¹⁰/νάμεσόνμας, μήτε ψωμί να μην φάγη με λόγουτου, ¹¹/ μήτε εισε στραταν να μην τόν προβοδίση, μηδε συν-¹²/τροφίαν τινά να μην κάμη με λόγουτου, διότι είπεν ¹³/ έμπροστά εις τόν Κριτήριον, πώς έψεμάτησεν ώσαν ¹⁴/ κακ(ός) άνθρωπ(ος) καί ώσαν σκυλί, καί όποι(ος) ήθελεν ¹⁵/ γένη παρήκο(ος) εις τὰ άνωθεν όπρίσματα, να γκλω-¹⁶/μπίζε-ται F 200. έξ ών τὰ μισά να είναι τών ¹⁷/ Πραγματευτών, καί τὰ μισά του Ρηγ(ός). Μάλιστα δε ¹⁸/ καί όποι(ος) Κατής ήθελε τόν σχωρέση, δίχως τόν θέλημα ¹⁹/ τής Κομπάνιας όλης, να έχη τόν ανάδεμα.

Η απόφαση παρουσιάζει ενδιαφέρον διότι λαμβάνεται οίκοθεν, χωρίς να έχει προηγηθεί έγκληση, καταγγελία ή αγωγή. Έχει, επομένως κανονιστικό περιεχόμενο, στοιχειοθετώντας πειδαρχικά αδικήματα *ad hoc*. Αφορά σε συμπεριφορά μέλους η οποία θεωρήθηκε εξαιρετικά επικίνδυνη για τη συνοχή της Κ: ομολόγησε σε δίκη ότι είπε ψέμματα, ενδεχομένως ως μάρτυρας ή ως διάδικος (στ. 12-14). Δεν γνωρίζουμε περισσότερα στοιχεία για τα ψέμματα που λέχθηκαν στο Κριτήριο, πάντως θα πρέπει να είχαν πολύ σοβαρές συνέπειες. Στα δεσπίσματα πάντως δεν προβλέπεται «σουργούνι» για ψευδή μαρτυρία.

στ. 4-5 «έκάμαμε σουργούνι»: υπονοείται η παρουσία και η συμμετοχή πολλών μελών και όχι μόνο του προεστού και των παρέδρων.

στ. 5 «...Σιστωβλήν καί Βενετσάνον»: εννοείται ότι εμπορευόταν στο Σίστωβ και τη Βενετία.

στ. 6-12 Τα αποτελέσματα της αποβολής στοιχειοθετούν για τα μέλη

της Κ την αντικειμενική υπόσταση αντίστοιχων πειδαρχικών αδικημάτων. Παρατηρούμε ότι αυτά απαγορεύουν την οικονομική και κοινωνική επικοινωνία και στοχεύουν στην απομόνωση του «σουργουνισμένου» από την εμπορική παροικία. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η απαγόρευση στα μέλη να του επιτρέπουν να φορτώνει εμπορεύματα στα αμάξια τους και να συμμετέχει στα εμπορικά ταξίδια τους, εντός ή εκτός της Τρανσυλβανίας («στράτα»).

στ. 15-17 Το πρόστιμο που απειλείται για τα μέλη είναι εξαιρετικά βαρύ. Το μισό πρόστιμο προβλέπεται να καταβληθεί στον ηγεμόνα της Τρανσυλβανίας, ο οποίος αφ' ενός διαδέτει και τον κατάλληλο αυστηρό μηχανισμό για την άμεση είσπραξή του και αφ' ετέρου θα προτιμήσει να εισπράξει το πρόστιμο αντί να παράσχει προστασία στον παραβάτη.

στ. 18-19 Ιδιαίτερα επιβαρυντική περίπτωση είναι για τον προεστό η παροχή συγγνώμης στον «σουργουνισμένο» χωρίς τη συναίνεση των μελών², που επισύρει την πνευματική ποινή του αναθέματος³.

1. Η απόφαση έχει εκδοθεί στο ΕΚΣ, σ. 416.
2. Τρόπο ανακλήσεως του «σουργουνιού» βλ. κατ. εγγρ. 14 στ. 20-25.
3. Βλ. ΕΚΣ, σσ. 237-238. Βλ. αποτελέσματα για τα μέλη αν., Μέρος Α΄, εγγρ. 25 στ. 13-15, το σχετικό σχόλιο και τη σημ. 4.

3

1682/Ι/20

976/φ 158r-v

χ. Ιωάννη Αδάμη

Πρακτικό. Μίσθωση μαγαζιού (μπόλτας).

^{20/} Ὑπόμνημα δ΄.

^{21/} Ἐν ἔτει 1682. Ἰαννουαρίου 20. Ἐπιασεν Μπόλταν || 185. || ^{22/} εἰς τὸ Σιμπῖνι ὁ κὺρ Νίν(ος), ὁ υἱ(ὸς) τοῦ μακαρίτη ^{23/} {Στα-} // || φύλλ. || Στάμου, νὰ πλερώνη, κατὰ ποῦ πλερώνουν καὶ ^{2/} αἱ ἄλλαις Μπόλταις.

^{3/} Ὅμοίως καὶ ὁ κὺρ Κῶστας Μπότζης ἔπιασε πάλιν ^{4/} τότε τὸ Μπόλτι τοῦ Γεράσιμου εἰς τὸ Σιμπῖνι.

Η εγγραφή τεκμηριώνει την εποπτεία και τον έλεγχο της Κ για την αποφυγή αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των μελών¹.

1. Βλ. Θ. 16(1652), ΕΚΣ, σσ. 273-274 και 118. Πρβλ. επίσης Θ. 23(1680), § α΄, 24 (1680), 30(1690), ό.π., σσ. 291-292, 294-295 και 313 αντίστοιχα. Για την Τάξαν τῶν Μπολτιῶν, βλ. Θ. 33(1703), ό.π., σ. 324.